

RISTIMISEST

Püha Matteuse evangeelium lõpeb Jeesuse poolt Kirikule antud suure misjonikäsuga: „Jeesus astus jüngrite juurde ja kõneles neile: „Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal. Minge siis, tehke jüngriteks kõik rahvad, ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse ja õpetades neid pidama kõike, mida mina olen teil käskinud! Ja vaata, mina olen iga päev teie juures ajastu lõpuni.““ (Mt 28:18-20)

Jeesus tahab, et kõik inimesed saaksid Tema jüngriteks ja oleksid seal, kus on Tema (vrd Jh 12:26). Jüngriks tegemisel ja saamisel on kaks komponenti: ristimine (ristitud saamine) ja õpetamine (õppimine, õpetatud saamine). Ristimine tähendab selle Jeesuse käsu järgi seda, et inimese peale pannakse Jumala nimi. Otsetõlge võiks olla: „Kastke nad Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse!“ Huvitav on siia kõrvale lugeda Ilmutuseraamatu kirjeldust pühadest taevas: „Need on need, kes tulevad suurest viletsusest ning on pesnud oma rüüd ja teinud need valgeks Talle veres.“ (Ilm 7:14) Kuna Jeesuses – Jumala Talles (Jh 1:29.36) – on kogu Jumala täius (Kl 1:19; 2:9, vrd ka Jh 1:16) ning Isa on oma nime andnud Pojale (Jh 17:11-12), siis võime ristimise kui Jumala nimesse kastmise puhul julgesti kasutada võrdpilti Jumala Talle veres pesemisest. Ja kuna Isa ja Poeg on üks koos Püha Vaimuga, ei ole siin mingit vastuolu ka sellega, et Uues Testamendis kõneldakse aeg-ajalt Jeesuse nimesse ristimisest (Ap 10:48; 19:5 jm). Niisiis tähendab ristimine seda, et inimeste peale on pandud Jumala nimi ning nad on pestud puhtaks Jumala Talle veres ja saanud Kristuse jüngriteks. Lisanduma peab õpetamine ja õppimine, s.t jumalatundmises, usus, lootuses ja armastuses kasvamine.

„Peetrus ütles: „Parandage meelt ja igaiüks teist lasku ennast ristida Jeesuse Kristuse nimesse oma pattude andekssaamiseks, ning siis te saate Püha Vaimu anni. Sest see töotus on antud teile ja teie lastele ning kõikidele, kes on eemal, keda iganes Jumal, meie Issand, enese juurde kutsus.“ Veel paljude muudegi sõnadega veenis Peetrus neid ja manitses: „Laske end päästa sellest sõgedast sugupõlvest!“ Kes nüüd tema sõna vastu võtsid, need ristiti, ning sel päeval lisati nende hulka umbes kolm tuhat inimest.“ (Ap 2:38-41)

Lisaks õpetatud saamisele peab ristimisega kaasnema meelearandus, sest ristimise anniks on pattude andeksandmine, aga pattude andeksandmise mõtteks ei ole mitte ainult see, et inimene saab vabaks oma süüst, vaid ka see, et inimesele antakse võimalus muutuda, saada uueks (vrd Rm 12:1-2). Meelearandus tähendab ümber mõtlemist ja ümber orienteerumist, Jumala poole pöördumist ja tegevat tahet elada Temale meelearaselt. Ristimise läbi päästetakse inimene sõgedast, pimedast, jumalatust, hukkumisele määratud sugupõlvest, ent kui ristimisega ei kaasne meelearandust, siis on inimese hukatus veelgi suurem kui ristimata inimese puhul. Kirjas heebrealastele öeldakse: „Mingem Jumala ette siira südamega usukülluses, olles südame poolest piserdamisega puhastatud kurjast südametunnistusest ja ihu poolest pestud puhta veega! Sest kui me tahtlikult teeme pattu pärast seda, kui oleme õppinud tundma tõde, siis ei ole enam ohvrit pattude eest, vaid ainult mingi hirmus kohtu ootamine ja äge tuli, mis neelab vastased. Kui keegi hülgab Moosese Seaduse, siis peab ta ilma armuheitmiseta surema kahe või kolme tunnistaja sõna peale. Kui palju rängema nuhtluse väärib siis teie arvates see, kes Jumala Poega on jalgadega tallanud ega ole pühaks pidanud lepingu verd, millega ta on pühitsetud, ja kes on teotanud armu Vaimu?“ (Hb 10:22.26-29)

Apostlite tegude raamatust võime lugeda: „Kui nad teed mööda edasi läksid, jõudsid nad ühe vee äärde. Ja eunuhh lausus: „Ennäe, vesi! Mis takistab, et mind ei võiks ristida?“ Aga Filippus ütles: „Kui sa usud kogu südamest, siis on see võimalik.“ Ta vastas ja ütles: „Ma usun, et Jeesus Kristus on Jumala Poeg!“ Ja ta käskis tõlla peatada ja nad mõlemad, Filippus ja eunuhh, astusid vette, ja Filippus ristis tema.“ (Ap 8:36-38)

Selleks, et ristimine kannaks vilja, peab sellega kaasnema usk, kusjuures mitte lihtsalt usk Jumalasse kuidagi üleüldiselt, vaid usk Jeesusesse Kristusesse, kes on Jumala Poeg – nii, nagu seda usku väljendavad Kiriku usutunnistused. Jeesus ise ütleb: „Mina olen tee ja tõde ja elu. Ükski ei saa minna Isa juurde muudu kui minu kaudu.“ (Jh 14:6) Lahus Temast, väljaspool Teda, ilma Temata, Temast mööda ei ole pääsemine võimalik – oluliseks ja möödapääsmatuks sammuks pääsemise teel on aga ristimine, millest tuleb usus kinni võtta.

Kui Saulus – tulevane apostel Paulus – sai usklikuks, siis öeldi talle: „Ja mida sa nüüd ootad? Tõuse ja lase ennast ristida ning oma patud ära pesta, appi hüüdes Tema nime!“ (Ap 22:16)

Ristimine peseb maha inimese patud – Jumala armu läbi, keda me ristimise ja usu kaudu appi hüüame. See on hädavajalik, sest „taeva all ei ole antud inimestele ühtegi teist nime, kelle läbi meid päästetaks“, ütleb püha Peetrus. (Ap 4:12) Kui inimene on tundnud ära nii oma patu kui Jumala armu, siis on loomulik, et ta laseb end kohe ristida, et ta ei lükka seda asjatult edasi.

Apostel Paulus kirjutab: „Kas te siis ei tea, et kes me iganes oleme Kristusesse Jeesusesse ristitud, oleme ristitud Tema surmase? Me oleme siis koos Temaga maha maetud ristimise kaudu surmase, et otsekui Kristus on äratatud üles surnuist Isa kirkuse läbi, nõnda võime ka meie käia uues elus. Sest kui me oleme kasvanud kokku Tema surma sarnasusega, siis võime seda olla ka ülestõusmise sarnasusega, teades, et meie vana loomus on koos Temaga löödud risti, et see patune ihu kaotataks, nii et me kunagi enam ei orjaks pattu. Sest kes on surnud, see on patust vabaks mõistetud. Kui me oleme aga surnud koos Kristusega, siis usume, et me ka elame koos Temaga, teades, et Kristus, olles üles äratatud surnuist, enam kunagi ei sure; surm ei valitse Teda enam, sest mis Ta suri, seda ta suri patule üks kord ja alatiseks, aga mis ta elab, seda Ta elab Jumalale. Nõnda arvestage ka teie endid olevat surnud patule, aga elavat Jumalale Kristuses Jeesuses. Ärgu siis valitsegu patt kuningana teie surelikus ihus, nii et te tema himudele oleksite kuulekad. Ärge ka loovutage oma ihuliikmeid ülekohtu relviiks patule, vaid loovutage end Jumalale nagu need, kes on saanud surnuist elavaks, ja oma ihuliikmed õiguse relviiks Jumalale. Sest patt ei valitse enam teie üle, kuna te ei ole Seaduse, vaid armu all.“ (Rm 6:3-14)

Ristimine tähendab seda, et meid ühendatakse Kristuse surma ja ülestõusmisega – see, mida Tema surm ja ülestõusmine endast kujutavad, Tema surma ja ülestõusmise *vili* saab osaks neile, kes ristitakse. See tähendab nii pääsemist igavesest surmast ja hukatusest ning igavest elu koos Temaga kui ka uut elu, mis peab algama juba siin maailmas. Me peame küll suurema ajalikku surma, kuna oleme sündinud surelikena, ent ristimise kaudu niiöelda pannakse meie sisse igavese elu vägi (kuigi see vägi on tegelikult Jumalas, mitte meis). Ent juba siin elus peame elama uuel viisil: enam mitte patu ja surma, vaid õiguse ja elu sulastena, kusjuures mitte ainult väliselt, vaid ka uue seesmise meelsusega, sest me ei ole enam Seaduse, vaid armu all.

Ristimise viljadest kõneleb püha Paulus nõnda: „Sest meie kõik oleme ühe Vaimuga ristitud üheks ihuks, olgu juudid või kreeklased, olgu orjad või vabad, ning me kõik oleme joodetud ühe Vaimuga.“ (1Kr 12:13) „Nüüd te olete kõik usu kaudu Jumala lapsed Kristuses Jeesuses, sest kõik, kes te olete Kristusesse ristitud, olete Kristusega rõvastatud. Ei ole siin juuti ega kreeklast, ei ole siin orja ega vaba, ei ole siin meest ega naist, sest te kõik olete üks Kristuses Jeesuses. Kui te olete aga Kristuse päralt, siis te olete järelkult Aabrahami sugu ja pärijad töötuse järgi.“ (Gl 3:26-29)

Ristimine ühendab meid Kristusega – ja Tema kaudu üksteisega. Ristimine tähendab seda, et ei ela enam meie, vaid Kristus elab meis (Gl 2:20) – ja Jumal näeb meie peale vaadates oma armastatud Poega. Tema läbi oleme meiegi saanud Jumala lasteks ja Tema töötuste pärijaiks. Ristimine teeb kõik ristitud üheks ihuks – ja meid igaüht üksteise liikmeiks. Me kuulume kokku, me vajame üksteist, me ei saa ilma üksteiseta, me ei tohi üht teisele eelistada. Meid kõiki peab üksteisega ühendama Jumala armastuse täiuslik side (Kl 3:14).

„Kristuses elab kogu jumalik täius ihulikult, ja teie olete saanud osa Tema täiusest, kes on iga valitsuse ja meelevalla pea. Temas te olete ka ümber lõigatud kätega tehtamatu ümberlõikamisega, lihaliku ihu äraheitmisega, Kristuse ümberlõikamisega, kui teid koos Temaga ristimises maha maeti ja ka koos Temaga üles äratati usu läbi Jumala väesse, kes Tema üles äratas surnuist ning teid, kes olite surnud üleastumistes ja oma ihu ümberlõikamatuses – teid on Jumal koos Kristusega elavaks teinud, andestades meile kõik üleastumised, kustutades ära meie võlakirja koos määrustega, mis olid meie vastu, ning selle on Ta kõrvaldanud, naelutades selle risti külge.“ (Kl 2:9-14)

Kui Kristuses elab kogu jumalik täius ihulikult ja meie oleme ristimise läbi Kristusega ühendatud, siis on sündinud midagi ennekuulmatut ja lausa mõistusega haaramatut: ka meis elab kogu jumalik täius. Apostel Paulus ütleb meie, ristitute, s.t Kristuse koguduse kohta, et see on *„Tema ihu, Tema täius, kes täidab kõik kõiges“* (Ef 1:22-23). Mõelgem selle peale: meis elab mingil kombel kogu Jumala täius – mida see tähendab, milleks see meid kohustab, ka meie kõige tavalisemas, igapäevasemas elus ja tegevuses? Me oleme koos Kristusega surnud, maha maetud ja elavaks tehtud. Kõik meie üleastumised on andeks antud, meie võlakiri on kõrvaldatud, meile on kingitud uus elu. Kõik on uueks saanud, me oleme vabad – milline võimaluste rikkus, milline elu täius on meie ees!

„Kui Jumala, meie Päästja heldus ja inimesearmastus ilmus, siis Ta päästis meid – mitte õiguse tegude tõttu, mida meie nagu oleksime teinud, vaid oma halastust mööda, uuestisünni pesemise ja Püha Vaimu uuendamise kaudu. Seda Vaimu on Ta meie peale ohtralt valanud Jeesuse Kristuse, meie Päästja läbi, et meie, Tema armust õigeks saanud, oleksime igavese elu pärijaiks lootuse põhjal.“ (Tt 3:4-7)

Kui me räägime sellest, et meile on kingitud Jumala kogu täius ning me oleme kutsutud uueks eluks, siis ei tohi me ometi hetkekski unustada, et mitte me ise ei ole end oma tegudega päästnud, vaid meid on päästnud Jumal. Mitte meie tubliduse või armastuse pärast, vaid selle pärast, et Tema on hea, helde ja Tema armastus, mis võib meile tunduda lausa mõistusevastasena, on valmis andma andeks kõikide inimeste kõik patud, kui inimesed on ainult valmis selle armastuse ja andestuse vastu võtma. Ristimise läbi sünnime uuesti Jumala lastena, võtame vastu Tema Vaimu anni ning saame igavese elu pärijaiks lootuse põhjal.

„Kristus kannatas pattude pärast üheainsa korra, õige ülekohtuste eest, et Ta teid juhiks Jumala juurde, olles küll ihu poolest surmatud, ent elustatud vaimu läbi, kelles Ta läks ja kuulutas vangis olevaile vaimudele, kes olid olnud sõnakuulmatud muiste, kui Jumala pikk meel ootas Noa päevil, laeva valmistamise ajal, milles vähesed – see tähendab kaheksa hinge – veest päästeti. Selle võrdkujuna päästab teidki nüüd ristimine, mis ei ole lihaliku rüveduse kõrvaldamine, vaid hea südametunnistuse taotlemine Jumalalt Jeesuse Kristuse ülestõusmise kaudu, kes on läinud taevasse, on Jumala paremal käel, kus Temale on alistatud inglid ja meelevallad ja väed.“ (1Pt 3:18-22)

Kuigi Kristusel on vägi muuta kõike, ka meid, täielikult, ilma igasuguse meiepoolse osaluseta, ei tee Ta seda, vaid annab meile võimaluse ise, vabatahtlikult ja omaenda otsuse põhjal uue elu alustada ja elada. Muidugi Temalt saadud jõuga, muidugi Tema armu väes, aga ikkagi ka meid endid kaasates. Just nii, nagu oli kunagi Noa ja tema perega: Jumal tegi omalt poolt kõik, mis vajalik, aga lõpuks pidi ikkagi Noa ise laeva minema. Me ei tohi unustada, kui kalli hinnaga oleme lunastatud: Kristuse kannatuste ja surma hinnaga. Juba see teadmine peaks meile andma head tahet mitte jääda oma endistesse pattudesse, vaid elada uut, Jumalale meelepärast elu.